

İKTİSATTA YÖNTEM ÜZERİNE SEÇİLMİŞ KAYNAKÇA (I)

Ercan EREN*

ÖZET

Yöntem sorunları üzerine iktisatçıların süregelen ilgisinin günümüzde daha da arttığı gözlenmektedir. Bu çalışma yakın dönemde İngilizce yazılmış iktisatta yöntemle ilgili yapıtları sergilemeyi amaçlamaktadır.

SUMMARY

Selected Bibliography on Methodology of Economics

Methodological Problems Constitute a major subject in Economics. The aim of this article is to present a list of articles and books of recent origin on the methodology of Economics.

İktisatçılar, yöntembilim sorunları ile yakından ilgilienirler. Kanımızca iktisadi bunalım dönemlerinde yöntembilim tartışmalarının artması ve "doğal bilim" olabilmesi kaygusu ilginin ana nedenidir. İktisadi bunalım dönemlerinde yeni bir iktisadin (Paradigma değişmesi) mi, yoksa yeni sorunların ortaya çıkıp çözüldüğü yaklaşımları bir yana yöntembilim tartışmalarının arttığı gözlenmektedir. İktisadi Düşünce Tarihine yüz-yüzyirmi yıllık geri bakış bu gözlemi desteklemektedir. 1873-1896, 1914-1945 (1929 Bunalımı) ve 1970 sonrası olarak adlandırabileceğimiz üç ana bunalım döneminde tartışmalar yoğunluk kazanmıştır. Son on-onbeş yıldır iktisatçıların K. Popper, T. Kuhn, I. Lakatos ve diğer bilim felsefeci ve tarihçilerine artan ilgisi bunun iyi bir göstergesidir.

İktisatçıların yöntembilim sorunları ile uğraşmasının bir diğer geleneksel nedeni "doğal bilim" olabilme endişesidir. Bu yalnız pozitif iktisatçılarda değil, başka düzeylerde pozitif iktisada karşı çıkanlarda da görülmektedir. Pozitifist olup olma- ma ayrımına ve ayrıntıya girmeden genelde iktisatçıların şu ayrımı yaptıklarını söyleyebiliriz: Toplumsal bilimler arasında doğal bilimlere en yakın iktisattır. Bu hem

* *Yard. Doç. Dr.; Uludağ Üniversitesi, İktisat Bölümü. Bu çalışmayı teşvik eden ve giriş bölümü konusunda görüşlerini belirten Prof. Dr. Halil Seyidoğlu'na teşekkür ederim.*

doğal, hem de toplumsal bilim bağlamında iktisada yaklaşıldığı, iktisadın her iki-sinden de kaynaklanan sorunlar yumağını taşıdığı anlamına gelmektedir. Sorunlar yumağı iktisada büyük zenginlik kazandırırken, tuzaklara da neden olmaktadır. Tuzaklara neden olmaktadır, çünkü bazı ("çoğu") iktisatçıların yaptıkları gibi doğal bilimler kesinliğinde konuşabilmektedir. Fakat çoğu zaman beklenmedik veya tasarlanamayan sonuçlar hayal kırıklıkları yaratmaktadır.

Sorun yumağı iktisadı kompleks bir yapıya kavuşturmaktadır; iktisat doğrudan insan ve insan faaliyetleri ile ilgilenmektedir. Doğal olaylarla kıyaslandığında iktisadi olaylarda neden-sonuç (etki) ilişkisi kurulması adeta olanaksızdır. Doğal olaylar bazı zorluklara rağmen tekrarlanabilir. İktisadi olaylar ise, çoğu iktisat kitaplarında yapılanın tersine mantıksal zaman yerine tarihsel zaman sürecinde orya çıkmaktadır. Tersinemezlik ve belirsizlik neden-etki sürecinin eşanlı gerçekleşmesini engellemektedir; etkinin nedenini bulmak hemen hemen olanaksızdır, belki de sözkonusu değildir. Bütün bunlar "bilim" olmayı güçleştirirken, aynı zamanda iktisatçıları yöntembilim sorunlarıyla daha fazla uğraşmaya zorlamaktadır.

Bilim felsefesi (ve tarihi) konusunda "yeni" bir şeyler söyleyenlerinin çoğunun toplumsal bilimler ve bu arada iktisatla ilgilenmemelerine rağmen, onların görüşleriyle doğal bilimcilerden çok toplumsal bilimciler (ve iktisatçıların) uğraşmaları ilginçtir. İktisat için örneğin K. Popper Galile'sini bulamadığı, T. Kuhn ve I. Lakatos az gelişmiş veya olgun olmayan bilim nitelemesi yapmışlardır. Fakat bir çok iktisatçı Popper, Kuhn veya Lakatos'dan daha çok Popperci, Kuhncu, Lakatoscu olarak onların görüşlerini iktisada uyarılama uğraşı içindedirler.

Kaynakça taramasında birkaç noktaya dikkat edilmiştir. Makelelerde doğrudan iktisatta yöntemle ilgili, kitaplarda ise doğrudan çalışmalar yanında yöntembilim sorunlarının önemli bir yer tuttuğu yapıtlar da kaynakçaya dahil edilmiştir. Kitap ve makaleler İngilizcedir. Bir diğer nokta kıta ve makalelerin yayın tarihleri ile ilgilidir. Yayın sayısının umulanın çok üstünde olmasından dolayı kitaplar 1975-1986, makaleler 1980-1986 yıllarıyla sınırlandırılmıştır.

KİTAPLAR: 1975 - 1986

- Arndt, H.; *Economic Theory vs. Economic Reality*, East Lansing: Michigan State University Press, 1984, (1979).
- Backhouse, R.; *A History of Modern Economic Analysis*, Oxford: Blackwell, 1985.
- Ball, T. ve James F. (ed.); *After Marx*, Cambridge: Cambridge University Press, 1984.
- Barry, N.; *Hayek's Social and Economic Philosophy*, London: Macmillan, 1979.
- Barry, N. vd.; *Hayek's "Serfdom" Revisited: Essays by Economists, Philosophers and Political Scientists on "The Road to Serfdom" after 40 Years*, London: Institute of Economic Affairs, 1984.
- Bensusan-Butt, D.M.; *On Economic Man: An Essay on the Elements of Economic Theory*, London: Australian National University Press, 1978.
- Bhaska, R.; *The Possibility of Naturalism. A Philosophical Critique of the Contemporary Human Sciences*, Brighton: Harvester Press, 1979.
- Blaug, M.; *A Methodological Appraisal of Marxian Economics*, Amsterdam: North Holland, 1980.
- Blaug, M.; *The Methodology of Economics*: Cambridge: Cambridge University Press, 1980.

- Blaug, M.; *Economic Theory in Retrospect*, New York: Cambridge University Press, 1983, (1962).
- Boland, L. A.; *The Foundations of Economic Method*, G. Allen and Unwin, 1982.
- Boland, L. A.; *Methodology for a New Microeconomics: The Critical Foundations*, Allen and Unwin, 1986.
- Borcherding, K.vd.; *Research Perspective on Decision Making Under Uncertainty, Basic Theory, Methodology, Risk and Application*, Amsterdam: North Holland, 1984.
- Breit, W.ve Culberttson W.P., Jr(ed.); *Science and Ceremory: The Institutional Economics of C.E. Ayres*, London: University of Texas Press, 1976.
- Buchanan, J.M.; *Freedom in Constitutional Contract. Perspectives of a Political Economist*, London: Texas University Press.
- Caldwell, B.J.; *Beyond Positivism: Economic Methodology in the Twentieth Century*. Hemel Hempstead: G. Allen and Unwin, 1982.
- Caldwell, B.J.(ed.); *Appraisal and Criticism in Economics*, Boston: Allen and Unwin, 1984.
- Campbell, R. ve Sowden, L.; *Paradoxes of Rationality and Cooperation: Prisoner's dilemma and Newcomb's*, Vancouver: University of British Columbia Press, 1985.
- Carver, T. (ed. ve Trans); *Karl Marx: Texts on Method*, New York: Barnes and Noble, 1975.
- Cavallo, R.; *The Role of Systems Methodology in Social Science Research*, London: Martinus Wijnhoff, 1979.
- Collard, D.A.vb.(ed.); *Economic Theory and Hicksian Themes*, Oxford: Clarendon Press, 1985.
- Coser, L.A.; *Refugee Scholars in America: Their impact and the experinces*, London: Yale University Press, 1984.
- Crillo, R.; *The Economics of W. Pareto*, London: Frank Cass, 1979.
- Dasgupta, A.K.; *Epochs of Economic Theory*, Oxford: Blackwell, 1985.
- Day, R.H. ve Gigno, A.; *'Modelling Economic Change: The Recursive Programming Approach*, Amsterdam: North-Holland, 1978.
- Deana, P.; *The Evaluation of Economic Ideas*, London: Cambridge University Press, 1977.
- Diesing, P.; *Science and ideology in the Policy Sciences*, New York: Walter de Gruyter, Aldine, 1982.
- Dolan, D.G.(ed.); *The Foundations of Modern Austrian Economics*, Kansas City; Universal Press Syndicate, 1976.
- Dopter, K. (ed.); *Economics in the Future "Towards a New Paradigm"* Macmillian, 1976.
- Dow, S.C.; *Macroeconomic Thought: A Methodological Approach*, Oxford: Basil Blackwell, 1985.
- Eichner, A.S.(ed); *Why Economics is not Yet a Science*, Basingstoke: Macmillian, 1983.
- Ekelund, R.B.Jr. ve Hebert, R.F.; *History of Economic Theory and Method*, New York: Mc Graw-Hill, 1983 (1975).

- Elster, J.; *Ulysses and the Sirens: Studies in Rationality and Irrationality*, Cambridge: Cambridge University Press, 1979.
- Elster, J.; *Explaining Technical Change: A case study in the Philosophy of Science*, Cambridge: Cambridge University Press, 1983.
- Elster, J.; *Making Sense of Marx*, Cambridge: Cambridge University Press, 1985.
- Everett, J.R.; *Religion in Economics*, Philadelphia: Porcupine Press, 1982 (1946).
- Frisch, H. (ed); *Schumpeterian Economics*, New York: Praeger, 1982.
- Fisher, N.; *Economy and Self: Philosophy and Economics for the Mercantilists to Marx*, London: Greenwood Press, 1979.
- Gonzales, C.P.; *The Fallacy of Social Science Research: A Critical Examination and New qualitative Model*, New York: Pergamun Press, 1981.
- Gutting, G. (ed.), *Paradigms and Revolutions: Applications and Appraisals of T. Kuhn in philosophy of Science* Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1980.
- Hahn, F. ve Hollis, M. (ed.); *Philosophy and Economic Theory*, Oxford: Oxford University Press, 1979.
- Hanson, B.A.; *The Stocholm Scholl and the Development of Dynamic Method*, London: Croom Hell, 1982.
- Hartman, R.H.(ed.); *Poverty and Economic Justice: A philosophical Approach*, New York: Pumlis Press, 1984.
- Hausman, D.M.; *Capital, Profits and Prices: An Essay in the Philosophy of Economics*, New York: Columbia University Prees, 1981.
- Hausman, D.M.(ed.); *The Philosophy of Economics: An Anthology*, Cambridge: Cambridge University Press, 1984.
- Hayek, F.A.; *New Studies in Philosophy, Politics, Economics and the History of ideas*, London: Roudledge and Kegan Paul, 1978.
- Heertse, A.; *Schumpeter's Vision: "Capitalism Socialism and Democracy" After 40 Years*, New York: Praeger, 1981.
- Heilbroner, R.L.; *Marxism: For and Against*, New York: Norton, 1980.
- Helm, D. (ed.); *The Economics of J. Hicks*, Oxford: Basil Blackwell, 1984.
- Hicks, J.; *Causality in Economics*, New York: Basic Books, 1979.
- Hicks, J.; *Method of Dynamic Economics*, Oxford: Oxford University Press, 1985.
- Hollander, S.; *The Economics of D. Ricardo*, Toronto: University of Toronto Press, 1979.
- Hollander, S.; *The Economics of J.S. Mill (cilt I): Theory and Method*, Oxford: Basil Blackwell, 1985.
- Hollis, M. ve Nell E.; *Rational Economic Man: Philosophical Critique of Neo-classical Economics*, New York: Cambridge University Press, 1975.
- Hutchison, T.W.; *On Revolutions and Progress in Economic Knowledge*, Cambridge: Cambridge University Press, 1978.
- Hutchison, T.W.; *Knowledge and Ignorance in Economics*, Chicago: University of Chicago Press, 1979 (1977).
- Hutchison, T.W.; *The Politics and Philosophy of Economics*, Oxford: Basil Blackwell, 1981.
- Hume, L.J.; *Bentham and Bureaucracy*, Cambridge: Cambridge University Press, 1981.

- Junaker, P.N.; *Marx's Economics*, Deddington (England): Allen, 1982.
- Katouzian, H.; *Ideology and Method in Economics*, London: Macmillan, 1980.
- Katzner, D.W.; *Analysis Without Measurement*, Cambridge: Cambridge University Press, 1983.
- Kindleberger, C.P. ve Di Tella, G. (ed.); *Economics in the long view*. Essays in Honour of W.W. Rostow (cilt 3) Models and Methodology London: Macmillan, 1982.
- Kirby, W.A.; *Economic Theory vs. Economic Reality*, Michigan: Michigan State University Press, 1982.
- Kirzner, I.M.; *The Economic Point of View: An Essay in the History of Economic Thought*. Kansas City: Universal Press Syndicate 1976 (1960).
- Kirzner, I (ed.); *Method, Process and Austrian Economics: Essays in Honor of L. Von Mises*. Aldershot: Gower, 1982.
- Klant, J.J.; *The Rules of the Game: The Logical Structure of Economic Theories*, Cambridge: Cambridge University Press, 1984 (1973).
- Langholm, O.; *Wealth and Money in the Aristotelian Tradition*, Oslo: Universitets forlaget, 1983.
- Langholm, O.; *The Aristotelian Analysis of Usury*, Oslo: Universitets forlaget, 1984.
- Latsis, S.J. (ed.); *Method and Appraisal in Economics*, New York: Cambridge University Press, 1976.
- Lawson, T. ve Pesaran, H. (ed.); *Keynes's Economics: Methodology Issues*, Beckenham: Croom Helm, 1985.
- Lindsay, J.; *The Crisis in Marxism*, Totowa, NS: Barnes and Nobles Books, 1981.
- Loasby, B.J.; *Choice, Complexity and Ignorance*, London: Cambridge University Press, 1976.
- Machlup, F. (ed.); *Essay on Hayek*, New York: University Press, 1976.
- Machlup, F.; *Methodology of Economics and other Social Sciences*, New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1978.
- Marcus, L.; *Dialectical Economics: An Introduction to Marxist Political Economy*, London: Heath, 1975.
- Marr, W.L. ve Baldeu, R. (ed.); *How Economists Explained: A Reader in Methodology*, London: University Press of America, 1983.
- McClelland, P.D.; *Causal Explanation and Model Building in History, Economics and the New Economic History*, London: Correll University Press, 1975.
- McCloskey, D.N.; *The Rhetoric of Economics*, Madison, Wis: University of Wisconsin Press, 1985.
- Mehta, G.; *The Structure of the Keynesian Revolution*, New York: St. Martin's Press, 1978.
- Mellor, D.H.(ed.); *Science, Belief and Behavior. Essays in Honour of R.B. Braithwaite*, Cambridge: Cambridge University Press, 1980.
- Menger, C.; *Investigations into the Method of Social Sciences with Special Reference to Economy*, New York: University Press, 1985 (1883 Almanca).
- Menger, K.; *Selected Papers in logic and Foundations, Didactics, Economics*, Dordrecht (Holland): Reidel, 1979.
- Miller, R.W.; *Analyzing Marx: Monality, Power and History*, Princeton: Princeton University Press, 1984.

- Mises, L.Von.; *The Ultimate Foundation of Economic Science. An Essay on Method*, Kansas: Sheed Andrews and Merkel, 1978 (1962).
- Mises, L.Von.; *Epistemological Problems of Economics*, New York: New York University Press, 1981 (1933).
- Moore, S.; *Marx on the Choice Between Socialism and Communism*, Cambridge: Harvard University Press, 1980.
- Oakley, A.; *Marx's Critique of Political Economy*, London: Roudledge and Kegan Paul, 1984.
- O'Brien, D.P.; *The Classical Economists*, London: Clarendon Press, 1975.
- O'Driscoll, G.P.Jr. ve Rizzo, M.J.; *The Economics of Time and Ignorance* Oxford: Basil Blackwell, 1985.
- Onimode, B.; *An Introduction to Marxist Political Economy*, London: Zet Books, 1985.
- Papineau, D.; *For Science in the Social Science* London: Macmillan, 1978.
- Parfit, D.; *Reasons and Persons*, Oxford: Clarendon Press, 1984.
- Parkin, F.; *Marxism and Class Theory: A Bourgeois Critique*. New York: Columbia University Press, 1979.
- Paul, E.F.; *Moral Revolution and Economic Science*, London: Green Wood Press, 1979.
- Pejovich, S.(ed.); *Philosophical and Economic Foundations of Capitalism*, Lexington: Lexington Books, 1983.
- Pettit, P.; *Judging Justice: An Introduction to Contemporary Political Philosophy*, London: Roudledge and Kegan Paul, 1980.
- Pilling, G.; *Marx's "Capital"*, *Philosophy and Political Economy*, Henley-on Thames: Roudledge and Kegan Paul, 1980.
- Pitt, I.C.(ed.); *Philosophy, in Economics*, London: Reidel, 1981.
- Pitt, I.C.; *Change and Progress in Modern Science*, Boston: Reidel, 1985.
- Ploeg, F.V.(ed.); *Mathematical Methods in Economics*, New York: John Wileyand Sons, 1984.
- Polanyi, K.; *The Livelihood* (ed. H.W. Pearson), London: Academic Press, 1978.
- Prasad, K.N.; *Studies in Economic Analysis and Policy in Retrospect*, New Delhi: Sterling, 1984.
- Prasad, K.N.; *Development of Philosophical Thought in Economics*, Bombay: Himalaya, 1985.
- Pribram, K.; *A History of Economic Reasoning*, Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1983.
- Raphael, D.D.; *Adam Smith*, Oxford: Oxford University Press, 1985.
- Reekie, W.D.; *Markets, Entrupreneurs and Liberty: An Austrian View of Capitalism*, New York: St. Martin's Press, 1984.
- Rizzo, M.J. (ed.); *Time, Uncertainty and Disequilibrium: Explanation of Austrian Themes*, Lexington: Lexington Books, 1979.
- Robbins, L.; *An Essay on the Nature and Significance of Economic Science*, New York: New York University Press, 1984 (1932).
- Robbins, L.; *Political Economy: Past and Present*, New York: Columbia University Press, 1976.

- Robinson, J.; *Economic Philosophy*, Penguin Books, 1981 (1961).
- Robson, J.M. (ed.); *Collected Works of J.S. Mill (cilt XI): Essays on Philosophy and the Classics*, Roudledge and Kegan Poul, 1978.
- Rosenberg, A.; *Microeconomic Laws: A Philosophical Analysis*, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 1976.
- Rothbard, M.N.; *Individualism and the philosophy of Social Sciences*, San Francisco: CATO Institute, 1979.
- Rule, J.B.; *Insight and Social Betterment: A Preface to Applied Social Science*, New York: Oxford University Press, 1978.
- Ryan, A.; *Property and Political Theory*, New York: Basil Blackwell, 1984.
- Samuels, W.J.(ed.); *Research in the History of Economic Thought and Methodology*, London: JAI Press, 1984.
- Schumpeter, J.A.; *History of Economic Analysis*, New York: Oxford University Press, 1976 (1954).
- Seidle, C.(ed.); *Lectures on Schumpeterian Economics: Schumpeter Centenary Memorial Lectures*, New York: Springer, 1984.
- Shaw, W.H.; *Marx's Theory of History* London: Hutchinson, 1978.
- Simmer, G.; *The Philosophy of Money*, Boston: Roudledge and Kegan Paul, 1982 (1978).
- Simon, H.A.; *Models of Discovery and other Topics in the Methods of Science*, Boston: Reidel, 1977.
- Simon, H.A.; *Reason in Human Affairs*, Stanford: Stanford University Press, 1983.
- Smirnov, A.D., Colosov, V.V. ve Maximova, V.F.(ed.); *The Teaching of Political Economy: A Critique of Non-Marxian Theories*", Moscow: Progress, 1984 (1981).
- Skinner, A.S.; *A System of Social Science: Papers Relating to A. Smith*, Oxford: Oxford University Press, 1979.
- Sowell, T.; *Marxism: Philosophy and Economics*, New York: Morrow, 1985.
- Spergler, J.J.; *Origins of Economic Thought and Justice*, Carbondale: Southern Illinois University Press, 1980.
- Stanfied, J.R.; *Economic Thought and Social Change*, Illinois: Southern Illinois University Press, 1979.
- Stegmüller, W., Balzer, W. ve Spohn, W.; *Philosophy of Economics*, Berlin: Springer-Verlag, 1982.
- Stewart, I.M.T.; *Reasoning and Method in Economics, An Introduction to Economic Methodology*, Mc Graw-Hill, 1979.
- Thompson, E.P.; *The Poverty Theory and Other Essays*, London: Merlin Press, 1978.
- Thompson, M.; *Rubbish Theory: The Creation and Destruction of Value*, New York: Oxford University Press, 1979.
- Toll, M.R.(ed.); *An Institutional Guide to Economics and Public Policy*, London: Sharpe, 1984.
- Vaughn, K.I.; *Juhn Locke: Economist and Scientist*, Chicago: University of Chicago Press, 1980.
- Viner, J.; *The Role of Providence in the Social Order: An Essay in Intellectual Mistory*, Princeton: University Press, 1976 (1972).

- Viner, J.; *Religious Thought and Economic Society: Four Chapters of an Unfinished Work*, (ed.) J. Melitz ve D. Winch, Duke University Press, 1978.
- Virgo, J.(ed.); *C. Menger ve Austrian Economics*, Atlantic Economic Society, 1978.
- Webb, S. ve B.; *Methods of Social Study*, New York: Cambridge University Press, 1975 (1932).
- Weintraub, E.R.; *General Equilibrium Analysis: Studies in Appraisal*, Cambridge: Cambridge University Press, 1985.
- Wightman, W.P.D., Bryce, J. C. ve Russ, I.S.(ed.); *Adam Smith: Essays on Philosophical Subjects*, Oxford: Clarendon Press, 1980.
- Wiles, P. ve Routh, G.(ed.); *Economics in Disarray*, Oxford: Blackwell, 1984.
- Wiseman, J.(ed.); *Beyond Positive Economics?* New York: St. Martin's Press, 1983.
- Wolfson, M.; *Marx: Economist, Philosopher, Jew: Steps in the Development of a Doctrin*, New York: St. Martins Press, 1982.

KAYNAKÇA

- Economic Journal, 1975-1986 bütün sayılar.
- Journal of Economic Literature, 1975-1986 bütün sayılar.
- Southern Economic Journal, 1980-1986 bütün sayılar.
- Ercan Eren, *İktisatta Yöntem (Teksir)* U.Ü.İkt.ve İd.Bil.Fak.1986.